

HRVATSKI LIJEČNIČKI ZBOR - CROATIAN MEDICAL ASSOCIATION
HRVATSKO DRUŠTVO ZA FIZIKALNU I REHABILITACIJSKU
MEDICINU

Croatian Society of Physical and Rehabilitation Medicine
Hrvatska, 10000 Zagreb, Šubićeva 9
OIB 60192951611

IBAN HR7423600001101214818, poziv na broj: 268-5

www.hdfrm.org

Predsjednik President Prof.dr.sc. Tonko Vlak, dr.med. tonkovlak@gmail.com	Prvi dopredsjednik 1st Vice-president Prof.dr.sc. Simeon Grazio, dr.med simeon.grazio@zg.t-com.hr	Drugi dopredsjednik 2nd Vice-president Doc.dr.sc. Saša Moslavac, dr.med sasa.moslavac@vz.t-com.hr	Tajnik Secretary Silvija Mahnik, dr.med silvija.mahnik@gmail.com	Rizničar Treasurer Blaženka Nekić, dr.med poliklinika.nekic@gmail.com
--	--	--	---	--

COVID-19 epidemija i aktivnosti specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije u Hrvatskoj

Razvoj epidemije COVID-19 postavlja nove izazove u Hrvatskoj, pa tako i u sustavu fizikalne i rehabilitacijske medicine i skrbi, kao i u aktivnosti specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije. Hrvatsko društvo za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu (HDFRM) Hrvatskog liječničkog zbora (HLZ) vjeruje da treba učiniti sve što je moguće u održanju razine aktivnosti u tom sektoru i u teškim okolnostima, ne samo u osiguranju kontinuiteta pravodobnih intervencija, već i u podršci drugim područjima zdravstvene skrbi pružajući taj kontinuitet. Ovaj dokument prikazuje preporuke HDFRM, sa ciljem pružanja adekvatne skrbi, kao i zaštite pacijenata i zdravstvenih radnika, imajući u vidu da je najveći prioritet ograničavanje širenja infekcije. To uključuje određivanje prioriteta u rehabilitacijskim aktivnostima, da bi se osiguralo pružanje intervencija u situacijama, koje se ne mogu ostaviti nezbrinute te kako bi se osiguralo intervencije kada god je to moguće, makar i na ograničeni i modificirani način. Preporuke nadležnih službi se pritom moraju poštovati i pratiti njihove promjene.

Opći kriteriji prioriteta u različitim ustrojstvenim jedinicama

Akutna skrb: treba osigurati sve aktivnosti i intervencije u sprječavanju komplikacija akutnih stanja i bolesti, koje mogu dovesti do daljnjeg onesposobljenja i postići kliničku stabilnost pacijenta. Ove ciljeve treba ispunjavati uz trajne organizacijske promjene, koje slijede razvoj epidemije.

Stacionarni rehabilitacijski pacijenti: treba osigurati adekvatnu intervenciju i planiranje prema individualnom rehabilitacijskom planu za pacijente, koji dolaze s akutnih odjela, uključujući pacijente koji su se oporavili od COVID-19, ali imaju posljedice te bolesti. Povećati mogućnosti prijema rehabilitacijskih ustanova, podržati raniji otpust pacijenata iz akutnih odjela i facilitirati raniji otpust u izvanbolnički sustav, koristiti kućno liječenje ili koristiti rehabilitacijske resurse u zajednici kada god je to moguće. Za pacijente koji su primljeni od kuće ili ostalih oblika smještaja

HRVATSKI LIJEČNIČKI ZBOR - CROATIAN MEDICAL ASSOCIATION
HRVATSKO DRUŠTVO ZA FIZIKALNU I REHABILITACIJSKU
MEDICINU

Croatian Society of Physical and Rehabilitation Medicine

Hrvatska, 10000 Zagreb, Šubićeva 9

OIB 60192951611

IBAN HR742360001101214818, poziv na broj: 268-5

www.hdfrm.org

Predsjednik President Prof.dr.sc. Tonko Vlak, dr.med. tonkovlak@gmail.com	Prvi dopredsjednik 1st Vice-president Prof.dr.sc. Simeon Grazio, dr.med simeon.grazio@zg.t-com.hr	Drugi dopredsjednik 2nd Vice-president Doc.dr.sc. Saša Moslavac, dr.med sasa.moslavac@vz.t-com.hr	Tajnik Secretary Silvija Mahnik, dr.med silvija.mahnik@gmail.com	Rizničar Treasurer Blaženka Nekić, dr.med poliklinika.nekic@gmail.com
--	--	--	---	--

(npr. Domova), ako to već nije zabranjeno od nadležnih službi, svaki slučaj treba posebno evaluirati, uzevši u obzir balans između moguće dobrobiti i štete, odgađajući prijam i zatraživši alternativne opcije skrbi, kada god je to moguće.

Ambulantni pacijenti i fizikalna terapija u kući: treba osigurati skrb za osobe s recentno nastalim stanjima i bolestima raznih uzroka, gdje su intervencije potrebna radi minimiziranja funkcijskih deficita koji bi, izostankom takvog tretmana, mogle dovesti do trajne ili dugoročne onesposobljenosti i/ili daljnjeg pogoršanja.

Za osobe s kroničnim stanjima onesposobljenja, s ili bez egzacerbacija, kod osoba koje nisu imale nedavno akutno događanje, valja razmotriti alternativne opcije skrbi (konzultacija na daljinu, telerehabilitacija...), kako bi se odgodilo neposredno liječenje, a pritom održavši terapijski odnos. Iznimke od ovakvih postupaka su kod osoba s kroničnim stanjima u riziku rapidnog propadanja funkcije, ako bi izostala takva skrb (npr. neurodegenerativne bolesti, teška stanja u dječjoj dobi...).

Zaštita pacijenata i zdravstvenih radnika: neki specifični aspekti rehabilitacijskih aktivnosti mogu voditi poteškoćama u harmonizaciji terapijskih potreba s neophodnim mjerama zaštite zdravstvenih radnika i prevencije širenja infekcije. O tome valja voditi računa u svim organizacijskim jedinicama, a to su: potreba za prolongiranom i/ili bliskom interakcijom između pacijenta i zdravstvenog radnika, učestalost poteškoća u komunikaciji s pacijentom (radi kognitivnih smetnji, poremećaja stanja svijesti, kod pacijenata dječje dobi...), moguća potreba uključivanja članova obitelji ili ostalih osoba u pružanju skrbi. Smjernice, kod ovakvih potreba treba zasnivati na koordinaciji kliničkih, organizacijskih, tehničkih i informacijskih mjera: rana i preventivna identifikacija simptomatskih slučajeva, po mogućnosti na daljinu (npr. informiranje i upiti pacijentima/njegovateljima, telefonska ili pre-hospitalna trijaža tj. preliminarni intervju, koristiti određene zaštićene prostore za evaluaciju prije prijma...), mjere socijalnog distanciranja prema pravilima i preporukama nadležnih službi (organizacija prostora, restrikcija i modifikacija pravila o pristupu uslugama i servisima), korištenje osobnih sredstava zaštite prema pravilima nadležnih službi, korištenje alternativnih modaliteta pružanja skrbi kad god je to moguće (konzultacije na daljinu, telerehabilitacija, edukacija na daljinu...).

HRVATSKI LIJEČNIČKI ZBOR - CROATIAN MEDICAL ASSOCIATION
HRVATSKO DRUŠTVO ZA FIZIKALNU I REHABILITACIJSKU
MEDICINU

Croatian Society of Physical and Rehabilitation Medicine
Hrvatska, 10000 Zagreb, Šubićeva 9
OIB 60192951611

IBAN HR7423600001101214818, poziv na broj: 268-5

www.hdfm.org

Predsjednik President	Prvi dopredsjednik 1st Vice-president	Drugi dopredsjednik 2nd Vice-president	Tajnik Secretary	Rizničar Treasurer
Prof.dr.sc. Tonko Vlak, dr.med. tonkovlak@gmail.com	Prof.dr.sc. Simeon Grazio, dr.med. simeon.grazio@zg.t-com.hr	Doc.dr.sc. Saša Moslavac, dr.med. sasa.moslavac@vz.t-com.hr	Silvija Mahnik, dr.med. silvija.mahnik@gmail.com	Blaženka Nekić, dr.med. poliklinika.nekic@gmail.com

HDFRM predlaže nadležnim službama (javnim i privatnim pružateljima zdravstvenih usluga, te lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj zdravstvenoj upravi) da podrže implementaciju navedenih mjera i osiguraju adekvatne tehničke uvjete. U suprotnom, i unatoč naporima zdravstvenih radnika, rizik širenja infekcije postaje prevelik, te će i akutne rehabilitacijske službe i servisi i pacijenti ostati prikraćeni adekvatne skrbi.

Upravni odbor HDFRM HLZ

Split, 16.03.2020.g.